

Investiční služby, Investiční nástroje a rizika s nimi související

Předmětem tohoto materiálu je popis investičních služeb poskytovaných společností SIGNAL TRADE s.r.o. (dále jen „**Zprostředkovatel**“), investičních nástrojů, kterých se investiční služba týká, rizik, které jsou spojeny s příslušnou investiční službou nebo investičním nástrojem a možných zajištění proti nim.

Tento dokument je vytvořen Zprostředkovatelem ve smyslu ust. § 15d zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**ZPKT**“) a slouží k informování zákazníků o investičních službách, které Zprostředkovatel poskytuje, investičních nástrojích, kterých se může investiční služba týkat, o možných rizicích, která mohou být s požadovanou investiční službou nebo investičním nástrojem spojena, a o možných zajištěních proti nim.

1. Investiční služby

Zprostředkovatel je oprávněn poskytovat následující investiční služby:

(I) přijímání a předávání pokynů týkajících se investičních nástrojů;

(II) investiční poradenství týkající se investičních nástrojů.

Výše uvedené investiční služby může Zprostředkovatel poskytovat k investičním cenným papírům a cenným papírům kolektivního investování.

Přijímáním a předáváním pokynů týkajících se investičních nástrojů se rozumí přijímání pokynů zákazníků týkajících se investičních nástrojů Zprostředkovatelem, které jsou následně Zprostředkovatelem předány k provedení obchodníkovi s cennými papíry nebo jiné finanční instituci. Součástí této služby je i zprostředkování uzavření komisionářské smlouvy nebo jiné smlouvy mezi finanční institucí a zákazníkem.

Pokyny zákazníků může Zprostředkovatel předávat pouze:

- bance,
- obchodníkovi s cennými papíry,
- zahraniční osobě, která má sídlo v členském státě Evropské unie a jejíž předmět podnikání odpovídá činnosti některé z osob uvedených v předchozích odstavcích,
- organizační složce zahraniční osoby, která má povolení podle ust. § 28 odst. 1 ZPKT,
- obhospodařovateli fondu kolektivního investování nebo srovnatelného zahraničního investičního fondu, který tento fond obhospodařuje na základě povolení České národní banky,
- zahraniční osobě oprávněné nabízet investice do fondu kolektivního investování nebo srovnatelného zahraničního investičního fondu v České republice.

Investičním poradenstvím týkajícím se investičních nástrojů se rozumí poskytování individualizovaného poradenství, které směřuje přímo či nepřímo k nákupu, prodeji, úpisu, umístění, vyplacení, držbě nebo jinému nakládání s konkrétním investičním nástrojem nebo nástroji nebo k uplatnění práva na takové nakládání, a to bez ohledu na to, zda je poskytováno z podnětu zákazníka nebo potenciálního zákazníka či Zprostředkovatele.

2. Investiční nástroje

2.1. Obecně o investičních nástrojích

2.1.1. Zprostředkovatel ve smyslu ustanovení § 3 ZPKT rozlišuje následující druhy investičních nástrojů¹

- a) **investiční cenné papíry** – cenné papíry obchodovatelné na kapitálovém trhu a zejména se jedná o:
- i. akcie nebo obdobné cenné papíry představující podíl na společnosti nebo jiné právnické osobě,
  - ii. dluhopisy nebo obdobné cenné papíry představující právo na splacení dlužné částky,
  - iii. cenné papíry nahrazující cenné papíry uvedené v bodech i. a ii. (např. poukázka na akcie),
  - iv. cenné papíry opravňující k nabytí nebo zcizení investičních cenných papírů uvedených v bodech i. a ii. (např. opční listy),
  - v. cenné papíry, ze kterých vyplývá právo na vypořádání v penězích a jejichž hodnota je určena hodnotou investičních cenných papírů, měnových kurzů, úrokových sazeb, úrokových výnosů, komodit nebo finančních indexů či jiných kvantitativně vyjádřených ukazatelů (např. investiční certifikáty).
- b) **cenné papíry kolektivního investování** – zejména se jedná o:
- i. podílové listy podílového fondu,
  - ii. akcie investičního fondu,
  - iii. cenné papíry kolektivního investování vydané v zahraničí (např. akcie investičních společností s proměnlivým základním kapitálem – tzv. SICAV),
  - iv. ETF (tzv. Exchange Traded Fund), fond, který drží majetek skládající se z různých aktiv, a který vydává cenné papíry, jež jsou obchodovány na burze, obvyklým pojmovým znakem ETF je, že cenný papír vydaný ETF představuje určitý podíl na majetku ETF a v případě likvidace případně každému držiteli cenného papíru příslušný podíl z majetku ETF.

2.1.2. Zprostředkovatel tímto upozorňuje zákazníky, že jeden investiční nástroj může podle svých vlastností vykazat znaky více druhů investičních nástrojů, zákazník by měl proto sledovat povahu konkrétního investičního nástroje, jedná se například o tyto případy:

- akcie investičního fondu může být zařazena do skupiny investičních cenných papírů nebo do skupiny cenných papírů kolektivního investování,
- směnka může být za určitých okolností zařazena do skupiny investičních cenných papírů nebo do skupiny nástrojů peněžního trhu²,
- investiční certifikát může být zařazen do skupiny investičních cenných papírů nebo do skupiny finančních derivátů³.

2.2. Stručná charakteristika nejčastěji obchodovaných investičních nástrojů

2.2.1. Akcie

Akcie je cenný papír nebo zaknihovaný cenný papír, s nímž jsou spojena práva akcionáře jako společníka podílet se na řízení, zisku a likvidačním zůstatku akciové společnosti. S akciemi jsou spojeny dva možné druhy výnosu – i) kapitálový výnos spočívající v kladném rozdílu mezi prodejní a nákupní cenou akcie (v případě, že je tento rozdíl záporný, jedná se samozřejmě o kapitálovou ztrátu) a ii) dividendový výnos související s vyplacenou dividendou majiteli akcie. Akcie mohou být obchodovány na regulovaném trhu i mimo něj.

---

¹ Jedná se pouze výčet investičních nástrojů, ke kterým může Zprostředkovatel poskytovat investiční služby.

² K této skupině investičních nástrojů Zprostředkovatel neposkytuje investiční služby.

³ K této skupině investičních nástrojů Zprostředkovatel neposkytuje investiční služby.

2.2.2. Dluhopisy

Dluhopis je dluhový cenný papír nebo zaknihovaný cenný papír, který vyjadřuje závazek emitenta vůči každému vlastníku tohoto investičního nástroje. Konkrétní podoba tohoto závazku závisí na druhu dluhopisu. Dluhopisy můžeme dělit zejména podle doby splatnosti (krátkodobé, dlouhodobé), podle druhu emitenta (dluhopisy veřejného sektoru, bankovní dluhopisy, dluhopisy korporací apod.), podle způsobu výplaty kupónu (bezkupónové dluhopisy, dluhopisy s fixním kupónem, dluhopisy s proměnlivým kupónem apod.). Možný výnos z dluhopisu je bezprostředně spojen s typem dluhopisu.

- **Bezkupónové dluhopisy** – investor je nakupuje za nižší cenu, než je jejich jmenovitá hodnota, v době splatnosti obdrží jmenovitou hodnotu – výnos z tohoto typu dluhopisu je potom dán rozdílem mezi jmenovitou hodnotou a pořizovací cenou dluhopisu.
- **Kupónové dluhopisy** – investorovi je emitentem každoročně vyplácen kupón a v době splatnosti je investorovi vyplacena jmenovitá hodnota dluhopisu - výnos je potom složen ze dvou částí – i) kupónový výnos (jeho výše může být určena fixně nebo se může měnit během doby splatnosti dluhopisu) a ii) kapitálový výnos - ten může být dán buď kladným rozdílem prodejní a nákupní ceny dluhopisu nebo kladným rozdílem vyplacené jmenovité hodnoty dluhopisu a nákupní ceny (i v případě dluhopisů může investor utrpět kapitálovou ztrátu, pokud nákupní cena převyšuje cenu prodejní nebo vyplacenou jmenovitou hodnotu při splatnosti dluhopisu).
- **Strukturované a další speciální typy dluhopisů** – u těchto speciálních druhů dluhopisů je možné participovat na výnosu (ale i ztrátě) dalších investičních nástrojů.

2.2.3. Cenné papíry kolektivního investování

Kolektivním investováním se podle zákona č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech (dále jen „ZISIF“) rozumí podnikání, jehož předmětem je shromažďování peněžních prostředků od veřejnosti vydáváním akcií či podílových listů, společné investování shromážděných peněžních prostředků na základě určené investiční strategie na principu rozložení rizika ve prospěch vlastníků těchto akcií či podílových listů a další správa tohoto majetku.

Investiční fondy se dělí na fondy kolektivního investování a fondy kvalifikovaných investorů. Fondem kolektivního investování může být jednak akciová společnost, případně akciová společnost s proměnným základním kapitálem a jednak podílový fond. Fondy kolektivního investování lze dělit z různých hledisek. Pro investora je však klíčové členění fondů kolektivního investování na fondy standardní a fondy speciální. Standardní fond kolektivního investování i speciální fond kolektivního investování podléhají režimu ZISIF, liší se však především spektrem majetkových hodnot, do kterých investují. Velmi praktické je pro investora i členění fondů kolektivního investování podle zaměření jejich investic, takto rozlišujeme fondy peněžního trhu, dluhopisové, akciové, smíšené, nemovitostní, fondů, atd. Specifickou skupinou investičních fondů jsou pak fondy kvalifikovaných investorů.

Podílové listy

Podílový list je cenný papír nebo zaknihovaný cenný papír, který představuje podíl podílníka na podílovém fondu a se kterým jsou spojena práva podílníka plynoucí ze ZISIF nebo ze statutu podílového fondu. Podílový fond nemá vlastní právní osobnost a je obhospodařován obhospodařovatelem. Podílové listy mohou být podle statutu podílového fondu různých druhů (např. podílové listy se zvláštními právy). Rozlišujeme následující podílové listy:

- **podílové listy otevřeného podílového fondu:**
  - otevřený podílový fond nemá omezený počet vydávaných podílových listů,
  - administrátor otevřeného podílového fondu zajistí odkoupení podílového listu tohoto fondu za částku, která se rovná jeho aktuální hodnotě pro den, ke kterému obdržel žádost podílníka o odkoupení podílového listu; tato částka může být snížena o srážku uvedenou ve statutu,
  - administrátor otevřeného podílového fondu zajistí odkoupení podílového listu tohoto fondu na účet tohoto podílového fondu do:
    - 2 týdnů, jde-li o standardní fond,
    - 1 měsíce, jde-li o speciální fond, který neinvestuje do nemovitostí nebo účastí v nemovitostní společnosti,
    - 2 let, jde-li o investiční fond, který investuje do nemovitostí nebo účastí v nemovitostní společnosti,pokud není obhospodařovatelem pozastaveno odkupování podílových listů,
  - mohou, ale nemusí mít jmenovitou hodnotu.

- **podílové listy uzavřeného podílového fondu:**

- uzavřený podílový fond má omezený počet vydávaných podílových listů,
- s podílovým listem vydaným uzavřeným podílovým fondem není spojeno právo podílníka na jeho odkoupení na účet fondu (s výjimkami stanovenými ZISIF),
- musí mít jmenovitou hodnotu,
- uzavřený podílový fond se vytváří na dobu určitou či neurčitou. Nerozhodne-li obhospodařovatel uzavřeného podílového fondu vytvořeného na dobu určitou do uplynutí této doby, zda tento podílový fond vstoupí do likvidace nebo se přemění na otevřený podílový fond nebo akciovou společnost s proměnným základním kapitálem, vstoupí podílový fond po uplynutí této doby do likvidace.

Akcie investičního fondu

Fond kolektivního investování ve formě akciové společnosti, resp. akciové společnosti s proměnným základním kapitálem je právnickou osobou, jejímž předmětem podnikání je shromažďování peněžních prostředků od veřejnosti vydáváním akcií, společné investování shromážděných peněžních prostředků na základě určené investiční strategie na principu rozložení rizika ve prospěch vlastníků těchto akcií a další správa tohoto majetku. Fond se zakládá na dobu určitou či neurčitou. Akcie investičního fondu je svojí podstatou akcie podle článku 2.2.1, jejíž koupí se však investor podílí na investování fondu kolektivního investování. To znamená, že pro akcie investičního fondu platí přiměřeně ustanovení článku 2.2.1 a článku

2.2.3.

Zahraniční cenné papíry kolektivního investování

Exchange Traded Funds (ETF)

ETF lze charakterizovat jako fond, který drží majetek skládající se z různých aktiv, a který vydává cenné papíry, jež jsou obchodovány na burze. Obvyklým pojmovým znakem ETF je, že cenný papír vydaný ETF představuje určitý podíl na majetku ETF a v případě likvidace případně každému držiteli cenného papíru příslušný podíl z majetku ETF.

2.2.4. **Investiční certifikáty**

Investiční certifikát je investiční nástroj, který lze v závislosti na jeho konkrétní povaze zařadit do skupiny investičních cenných papírů nebo do skupiny derivátů⁴. Koupí investičního certifikátu ponechává investor peněžní prostředky emitentovi, který s nimi tak může po určitou dobu volně disponovat. Doba trvání investičního certifikátu se pohybuje od několika měsíců až po neomezenou dobu. Investor může investiční certifikát kdykoliv prodat, a to na sekundárním trhu nebo přímo emitentovi. Další možností pro investora je držet investiční certifikát do splatnosti a poté požadovat od emitenta vyplacení hodnoty investičního certifikátu. Z výše uvedeného je patrné, že výnos (resp. ztráta) z investičního certifikátu je dán rozdílem prodejní a nákupní ceny. U investičních certifikátů je zásadní skutečnost, že jeho hodnota je přímo závislá na hodnotě podkladového aktiva (nejčastěji se jedná o investiční cenné papíry, měnové kurzy, úrokové sazby, úrokové výnosy, komodity nebo finanční indexy). To znamená, že cena investičního certifikátu není v zásadě určována střetem nabídky a poptávky po takovém investičním certifikátu. Investičních certifikátů existuje celá řada, přičemž dělicím kritériem je nejčastěji podkladové aktivum, případně konstrukce investičního certifikátu (vazba hodnoty investičního certifikátu na podkladové aktivum). Nejčastější druhy investičních certifikátů jsou:

- **Indexové certifikáty** – v případě indexových certifikátů je podkladovým aktivem určitý index (akciový, komoditní apod.), hodnota tohoto certifikátu se potom odvozuje od hodnoty indexu ve stanoveném poměru (tzv. odběrní poměr), vývoj hodnoty certifikátu tak přesně kopíruje vývoj hodnoty v základě ležícího indexu, doba trvání je zpravidla neomezená.
- **Basket certifikáty** – u tohoto typu certifikátů platí, že jejich hodnota je závislá na hodnotě uměle vytvořeného koše investičních nástrojů, o jehož složení rozhoduje emitent certifikátu, mohou mít omezenou i neomezenou dobu trvání.

---

⁴ K této skupině investičních nástrojů Zprostředkovatel neposkytuje investiční služby.

- **Strategické certifikáty** – koš investičních nástrojů tvořící podkladové aktivum certifikátu je sestaven na základě předem při emisi certifikátu dané strategie, například
  - value strategie – tato strategie spočívá v investování do akcií, které jsou podhodnocené, jako výběrové kritérium slouží většinou dividendový výnos,
  - growth strategie – tato strategie radí investovat do akcií, u kterých se předpokládá největší růstový potenciál,
  - style switching strategie – tato strategie je spojením předchozích dvou a spočívá v tom, že na základě určitých modelů se rozhoduje, zda se v konkrétním časovém úseku použije strategie value nebo growth,
  - momentum strategie – v případě této strategie se pravidelně nakupují akcie, které již v minulosti (např. v posledních 6 měsících) dosáhly největšího růstu,
  - timing strategie – tato strategie vychází z technické analýzy.
- **Tematické certifikáty** – koš investičních nástrojů tvořících podkladové aktivum certifikátu je složeno z investičních nástrojů na základě stanoveného tematického zaměření (např. obor, region, určitá komodita aj.).
- **Garantované certifikáty** – tyto certifikáty poskytují investorům ochranu proti poklesu podkladového aktiva výměnou za to, že se investor bude jen částečně podílet na růstu podkladového aktiva (index, koš akcií), jejich princip spočívá v tom, že větší část hodnoty certifikátu investuje emitent do bezkupónového dluhopisu (viz výše) a jen zbylou část do podkladového aktiva, do bezkupónového dluhopisu je investováno přesně tolik, aby při splatnosti certifikátu byla získána částka rovnající se emisní hodnotě certifikátu, na růstu podkladového aktiva se investor podílí podle participačního poměru, vzhledem ke konstrukci certifikátu působí na jeho hodnotu během doby jeho trvání řada faktorů, jako např. volatilita podkladového aktiva, doba do splatnosti, změny v úrokových sazbách a další, doba trvání se u tohoto typu certifikátu pohybuje zpravidla mezi 5 a 10 lety.
- **Airbag certifikáty** – tento typ certifikátu pracuje s tzv. ochrannou hranicí, jeho princip spočívá v tom, že investor plně participuje na růstu podkladového aktiva, ale při poklesu podkladového aktiva utrhá ztrátu až v případě, že podkladové aktivum poklesne do doby splatnosti pod ochrannou hranici (tato ztráta je však díky efektu částečného zajištění menší, než při přímé investici do podkladového aktiva), nepoklesne-li podkladové aktivum do doby splatnosti o více, než kolik činí ochranná hranice, pak investor obdrží emisní hodnotu certifikátu, doba trvání je u těchto certifikátů omezená a činí většinou 2 až 6 let.
- **Diskontované certifikáty** – princip fungování tohoto druhu certifikátu je následující, při nákupu zaplatí investor méně, než odpovídá hodnotě podkladového aktiva, takto vzniklý tzv. diskont slouží potom jako ochrana, která investorovi umožní být v zisku i při poklesu podkladového aktiva, výměnou za tuto výhodu je však předem stanoven nejvyšší možný výnos, kterého může investor dosáhnout, ztrátu realizuje investor pouze v případě, že podkladové aktivum poklesne více, než činí diskont, doba trvání těchto certifikátů je relativně krátká (3 až 18 měsíců).
- **Bonus certifikáty** – specifikum bonus certifikátů je v tom, že hodnota, kterou obdrží investor při splatnosti certifikátu je závislá na vývoji podkladového aktiva během celé doby trvání certifikátu, přičemž při splatnosti certifikátu mohou nastat dvě základní situace – i) v případě, že se podkladové aktivum po celou dobu trvání certifikátu pohybovalo nad hranicí stanovenou při emisi, pak investor obdrží nominální hodnotu a k tomu i bonus (pokud nastane u tohoto případu situace, že zhodnocení podkladového aktiva přesáhne výši bonusu, získá investor dokonce aktuální hodnotu podkladového aktiva), ii) v případě, že se během doby trvání certifikátu hodnota podkladového aktiva dotkne nebo poklesne pod stanovenou hranici, investor získá aktuální hodnotu podkladového aktiva; doba trvání bonus certifikátů bývá mezi 2 a 6 lety.
- **Sprint certifikáty** – tento další zvláštní typ investičního certifikátu umožňuje investorovi podílet se na růstu podkladového aktiva ve dvojnásobné výši (za pomoci finanční páky), ale zároveň stanovuje nejvyšší možný výnos pro podkladové aktivum, při splatnosti jsou tedy možné tři situace – i) podkladové aktivum vzroste nad nejvyšší pro něj stanovený výnos, investor pak získává dvojnásobek nejvyššího možného výnosu, ii) podkladové aktivum vzroste méně, než kolik činí stanovený maximální výnos a investor tak obdrží dvojnásobek dosaženého výnosu, iii) podkladové aktivum poklesne a investor realizuje ztrátu; tyto certifikáty se nejčastěji emitují s dobou trvání v rozmezí 3 a 18 měsíců.
- **Outperformance certifikáty** – v případě těchto certifikátů je při emisi stanoven tzv. participační faktor určující, jakým způsobem se bude investor nadproporcionálně podílet na růstu podkladového aktiva (využívá se i pákový efekt), díky takové konstrukci může investor na růstu podkladového aktiva vydělat více než při přímé investici do bazického instrumentu, v případě poklesu podkladového aktiva však ztráta investora odpovídá ztrátě podkladového aktiva, doba trvání se pohybuje od 18 měsíců do 5 let.

- **Knock-out certifikáty** (nazývané též „mini futures“ nebo „turbo certifikáty“) – tyto velmi rizikové investiční certifikáty plně využívají pákového efektu, což investorům přináší potenciál velkého zisku, ale zároveň i riziko ztráty všech investovaných prostředků, a to u vyšších finančních pák i během velmi krátké doby, knock-out certifikáty jsou vybaveny tzv. knock-out hranicí, která zabraňuje povinnosti dodatečného finančního krytí na straně investora, pokud hodnota podkladového aktiva kdykoliv během doby trvání certifikátu dosáhne nebo prolomí knock-out hranici, je certifikát emitentem automaticky ukončen a vypořádán.

3. Rizika související s investičními nástroji a možnost zajištění proti nim

3.1. Obecně o rizicích

3.1.1. S investičními nástroji a s investičními službami, které Zprostředkovatel poskytuje, je spojena celá řada rizik. V obecné rovině se jedná zejména o rizika následující:

- tržní riziko** – jedná se o jedno z nejvýznamnějších rizik pro investory, které spočívá ve změně tržních cen investičních nástrojů; obecné tržní riziko může být způsobeno změnou trhu jako celku, specifické tržní riziko může být zapříčiněno nepříznivým vývojem konkrétního investičního nástroje;
- úvěrové (kreditní) riziko** – jedná se o riziko emitenta spočívající v tom, že se emitent dostane do úpadku, následkem čehož budou jím emitované investiční nástroje významně znehodnoceny nebo zcela bezcenné; v takovém případě musí investor počítat s tím, že může ztratit i veškerý kapitál investovaný do těchto investičních nástrojů; negativní vliv na hodnotu investičních nástrojů může mít i snížení ratingu emitenta;
- likviditní riziko** – v důsledku tohoto rizika může dojít k tomu, že investor nebude moci prodat určitý investiční nástroj za tržní cenu (resp. za cenu blízkou tržní ceně) a to z důvodu malého objemu trhu s daným investičním nástrojem;
- měnové riziko** – investiční nástroje denominované v cizích měnách jsou rovněž vystaveny fluktuacím vyplývajícím ze změn devizových kurzů, které mohou mít jak pozitivní tak i negativní vliv na jejich kurzy, ceny, zhodnocení či výnosy z nich plynoucí v jiných měnách, popřípadě jejich jiné parametry;
- úrokové riziko** – u investičních nástrojů citlivých na úrokové sazby (např. dluhopisy) je patrné úrokové riziko, které spočívá v možném nepříznivém vývoji tržních úrokových sazeb;
- operační riziko** – riziko vyplývající z nedostatečných či chybných vnitřních procesů, ze selhání provozních systémů či lidského faktoru, případně z vnějších událostí;
- riziko ztráty majetku svěřeného do úschovy nebo jiného opatrování** – toto riziko může být zapříčiněno zejména insolventností, nedbalostním nebo úmyslným jednáním osoby, která má v úschově nebo jiném opatrování investiční nástroje investora;

3.1.2. Výše zmíněná obecná rizika rozhodně nepředstavují úplný katalog rizik souvisejících s investičními nástroji a investičními službami Zprostředkovatele. Jedná se jen o nejčastější a nejznámější rizika. V následujících částech budou charakterizována specifická rizika týkající se jednotlivých nejčastěji obchodovaných investičních nástrojů, jakož i specifická rizika související s některými službami poskytovanými/zprostředkovanými Zprostředkovatelem.

3.1.3. Informace o možném zajištění proti rizikům budou uvedeny u informace o rizicích souvisejících s jednotlivými investičními nástroji a jednotlivými investičními službami.

3.2. Rizika související s nejčastěji obchodovanými investičními nástroji a možnosti jejich zajištění

3.2.1. Akcie – rizika a jejich zajištění

S investicí do akcií je spojeno především riziko tržní. Kurz akcie se velmi často mění, a to v závislosti na spoustě různých faktorů. Hraje zde roli nejenom celkový vývoj ekonomiky a hospodářský cyklus, ale i vývoj konkrétního odvětví nebo konkrétní společnosti. Volatilita některých akcií může být vyšší než jiných (např. u mladých malých společností je volatilita vyšší než u velkých již zaběhlých). Dále je hodnota akcie ovlivněna i vývojem úrokových sazeb, v případě akcií zahraničních společností i vývojem měnových kurzů. V případě, že akcie nejsou obchodované na regulovaném trhu, je významné i riziko likviditní. Nelze ovšem opomenout ani riziko spočívající ve ztrátě všech investovaných prostředků, které může nastat, pokud akciová společnost zbankrotuje.

Tržní riziko u akcií lze zmírnit správně zvolenou diverzifikací akciového portfolia, která sníží celkovou volatilitu. Měnové riziko u akcií je možno vyloučit investováním pouze do akcií denominovaných v CZK nebo snížit pomocí měnového zajištění. Vzhledem k potřebě likvidity akcií by investoři měli nakupovat spíše akcie obchodované na regulovaných trzích.

Zvláštním způsobem omezení rizika při investici do akcií je zadání tzv. stop-loss pokynu (zastav ztrátu), ve kterém investor stanoví tzv. stop cenu, při jejímž dosažení obchodník s cennými papíry uzavře pozici a ztráta investora se dále neprohlubuje.

3.2.2. Dluhopisy – rizika a jejich zajištění

V případě dluhopisů je nejmarkantnější riziko kreditní a úrokové. Kreditní riziko závisí na emitentovi dluhopisu. V případě, že je emitentem členský stát Evropské unie, jiný vyspělý stát, mezinárodní organizace apod., je toto riziko minimální. Naopak v případě, že je emitentem dluhopisu obchodní společnost, může být toto riziko velmi vysoké. Úrokové riziko u dluhopisů spočívá ve změně tržních úrokových sazeb, a to v závislosti na splatnosti dluhopisu. Další riziko spojené s dluhopisy je riziko likviditní, které nastává v případě, že dluhopis není obchodován na sekundárním trhu, nebo v případě, že je dluhopis emitován v malém objemu. Pokud je dluhopis emitován v jiné měně než tuzemské, musí investor počítat i s rizikem měnovým. Tržní riziko u dluhopisů je nižší než u akcií.

Kreditní riziko může investor eliminovat tím, že investuje do státních dluhopisů, kde se kreditní riziko blíží nule. U ostatních dluhopisů je možno snížit kreditní riziko výběrem emitenta s vysokým ratingem (alespoň v investičním stupni). Pro případ, že investor nehodlá dluhopis držet do splatnosti, lze investorovi doporučit investici do dluhopisu, který lze prodat na sekundárním trhu, čímž výrazně sníží likviditní riziko. Měnové riziko u dluhopisů je možno vyloučit investováním pouze do dluhopisů denominovaných v CZK nebo snížit pomocí měnového zajištění. V souvislosti s omezením úrokového rizika lze investorovi doporučit, aby volbu mezi dluhopisem, jehož výnos je navázán na tržní úrokovou sazbu, a dluhopisem, jehož výnos je fixní, prováděl na základě svého očekávání vývoje tržních úrokových sazeb.

3.2.3. Cenné papíry kolektivního investování – rizika a jejich zajištění

Rizika u cenných papírů kolektivního investování vyplývají z rizik investičních nástrojů, do kterých investiční fond investuje. Např. u akciových investičních fondů by měl investor zvážit rizika související s akciemi. S investicemi do cenných papírů kolektivního investování jsou však spojena i některá specifická rizika, např. riziko zrušení fondu. V důsledku zrušení fondu může dojít k tomu, že investice nebude trvat celou dobu doporučeného investičního horizontu, což může mít negativní dopad na předpokládaný výnos z této investice.

Investorům je nezbytné doporučit, aby si před investicí do cenných papírů kolektivního investování důkladně pročetli statut (prospekt) fondu, kde naleznou všechny potřebné informace týkající se zejména investiční strategie a limitů investiční politiky fondu.

3.2.4. Investiční certifikáty – rizika a jejich zajištění

Rizika u investičních certifikátů jsou závislá na dvou faktorech. Za prvé se jedná o podkladové aktivum, na jehož hodnotě je závislá hodnota certifikátu, a za druhé se jedná o charakter certifikátu (zejména charakter závislosti hodnoty certifikátu na hodnotě podkladového aktiva a případný pákový efekt). Druh podkladového aktiva tak do jisté míry determinuje i riziko samotného investičního certifikátu, a proto je potřeba, aby investor při úvaze o koupi investičního certifikátu byl srozuměn s riziky souvisejícími s podkladovým aktivem tohoto certifikátu. U investičních certifikátů je dále velmi významné úvěrové riziko emitenta certifikátu, které spočívá v tom, že emitent nesplní svůj závazek definovaný v emisním prospektu (jednoduše řečeno emitent při splatnosti nevyplatí investorovi hodnotu certifikátu). Specifická rizika u certifikátů však představuje druhý z výše uvedených faktorů, přičemž nejdůležitější je pochopení těchto rizik u derivátových investičních certifikátů využívajících princip finanční páky. V této souvislosti je nezbytné investora upozornit na určité skutečnosti a rizika spojená s knock-out certifikáty. Zejména se jedná o následující skutečnosti:

- u knock-out certifikátů může být emitováno menší množství kusů, z čehož vyplývá zvýšené likviditní riziko; z tohoto důvodu může u jednotlivých knock-out certifikátů dojít k velkým výkyvům kurzu, a to zejména v blízkosti knock-out hranice;
- v emisních podmínkách emitenta příslušného certifikátu jsou stanoveny situace, za kterých může emitent přestat kótovat tento certifikát;
- riziko u investic do knock-out certifikátů spočívá v nepříznivém vývoji podkladového aktiva;
- dosažení knock-out hranice i při krátkodobém výkyvu kurzu v rostoucím trendu vede až k úplné ztrátě investovaných peněžních prostředků;
- kurz knock-out certifikátu je ovlivňován celou řadou faktorů (zejména hodnotou podkladového aktiva a velikostí finanční páky – externího financování); výše uvedené způsobuje, že i když se cena podkladového aktiva nezmění, může kurz certifikátu klesat;
- kurz knock-out certifikátu vždy reaguje na změny kurzu podkladového aktiva; čím větší je u knock-out certifikátu finanční páka, tím riskantnější je pak investice; finanční páka umožňuje na jedné straně vyšší zisk, současně však na straně druhé nese vyšší riziko ztráty (finanční páka tak může působit oběma směry);
- spread (rozpětí) mezi tržní nabídkou a poptávkou stanovuje zpravidla sám emitent, který je většinou jediným tvůrcem trhu; s tím úzce souvisí i fakt, že v některých případech není mezi cenou knock-out certifikátu a hodnotou podkladového

aktiva vždy vztah přímé úměry (lineární); u některých druhů knock-out certifikátů (ale i u jiných druhů certifikátů) může být nákupní cena certifikátu mnohem nižší, než je aktuální hodnota jeho podkladového aktiva; to se stává velmi často např. u exotických certifikátů, kde náklady na jejich držení, resp. nákup či prodej jsou výrazně vyšší;

- v případě komplikované struktury knock-out certifikátů (ale i u jiných druhů certifikátů) je nutné upozornit investora na možnou menší cenovou transparentnost (správnost kotace), a to zejména u v podkladě ležících indexů konstruovaných samotným emitentem, u tematických certifikátů emitovaných na určitý koš vybraných investičních nástrojů (např. technologické akcie), nebo v případech, kdy může emitent jednotlivé tituly v indexu obměňovat; této situace může využít emitent jako tvůrce trhu ke zvýšení svých ziskových marží.

V případě investičních certifikátů je nezbytné, aby se investor podrobně seznámil s emisními podmínkami konkrétního investičního certifikátu a aby tyto emisní podmínky pochopil. Ohledně zajištění obecných rizik se uplatní metody zajištění uvedené u jednotlivých podkladových aktiv (akcie, dluhopisy apod.). Kreditní riziko investičních certifikátů lze zmírnit výběrem emitentů s kvalitním ratingem. Vzhledem k velké rizikovosti u některých typů investičních certifikátů a možnosti ztráty všech investovaných prostředků během krátké doby se investorům doporučuje zadání pokynu stop-loss (zastav ztrátu), ve kterém investor stanoví tzv. stop cenu, při jejímž dosažení Zprostředkovatel uzavře pozici a ztráta investora se dále neprohlubuje.

4. Rizika spojená s některými investičními službami a možné zajištění proti nim

4.1. Obchodování na úvěr

4.1.1. Obchodování s využitím úvěru nebo zápůjčky se rozumí zejména následující operace:

- repo obchod – dohoda o poskytnutí úvěru zajištěném převodem investičních nástrojů;
- buy and sell nebo sell and buy obchod – dohoda o nákupu a zpětném prodeji stejného počtu investičních nástrojů nebo prodeji a zpětném nákupu stejného počtu investičních nástrojů uzavřená s jednou protistranou v jeden okamžik s rozdílnými dny vypořádání;
- obchod s odloženým vypořádáním – dohoda o obchodu s vypořádáním delším než standardním na příslušném regulovaném trhu;
- zápůjčka investičních nástrojů – dohoda o poskytnutí zápůjčky investičních nástrojů zajištěné převodem finančních prostředků nebo jiných aktiv, zpravidla k provedení krátkého prodeje investičních nástrojů (short sell).

4.1.2. Při obchodování s využitím úvěru nebo zápůjčky se investorovi doporučuje zvážit specifická rizika, která plynou z tohoto způsobu obchodování. Zejména se jedná o následující skutečnosti a rizika:

- je možné ztratit více vlastních finančních prostředků, než kolik bylo na začátku vloženo do obchodování s použitím úvěru nebo zápůjčky; pokles kurzů investičních nástrojů nakoupených na úvěr nebo zapůjčených investičních nástrojů může znamenat nutnost složit další prostředky, pokud bude investor chtít zabránit nucenému prodeji svých investičních nástrojů;
- pro obchodování s využitím úvěru se doporučuje investorovi zvážit, zda je dostatečně finančně vybaven pro případ nepříznivého vývoje na kapitálových trzích a zda je schopen splácet úrok z úvěru nebo zápůjčky; i když využití úvěru k nákupu investičních nástrojů může zvýšit investorův výnos, představuje také zvýšené riziko ztráty, tzn. (i) úrok, který investor zaplatí za poskytnutý úvěr nebo zápůjčku, může být vyšší než výnos z obchodování; (ii) výše úvěru může kvůli úrokům narůstat a může pro investora znamenat ztrátu, pokud bude tržní hodnota investičních nástrojů klesat nebo stagnovat; z tohoto důvodu je nutné pravidelně sledovat vývoj investic realizovaných s využitím úvěru nebo zápůjčky; po uzavření obchodu s využitím úvěru nebo zápůjčky je nezbytná dosažitelnost investora; v případě, že nebude možné zastihnout investora v případě poklesu zajištění úvěru nebo zápůjčky pod smlouvou stanovenou hranici, může dojít k tomu, že obchodník s cennými papíry uzavře pozici investora i bez jeho pokynu v souladu s příslušnými smluvními podmínkami;
- investor nemá právo na prodloužení doby, do kdy musí doplnit zajištění úvěru; za určitých podmínek může dojít k prodloužení doby, do kdy musí investor splnit požadavky na zajištění úvěru nebo zápůjčky, na takové prodloužení však nemá investor nárok, pokud není smluvně zakotveno, a vždy závisí na uvážení obchodníka s cennými papíry;
- obchodování s využitím úvěru nebo zápůjčky je nutné věnovat soustavnou pozornost; v případě, že se snižuje hodnota investorových investičních nástrojů použitých pro zajištění úvěru nebo zápůjčky, doporučuje Zprostředkovatel investorovi, aby včas prodal vybrané investiční nástroje sám podle vlastního výběru nebo doplnil dostatečné prostředky, a předešel tak situaci nuceného prodeje investičních nástrojů a uzavírání pozic obchodníkem s cennými papíry;
- při obchodování s využitím úvěru nebo zápůjčky vzniká tzv. „pákový efekt“, kdy investor dodá pouze část finančních prostředků nutných k uzavření obchodu, plně však přebírá ztráty nebo zisky z celého obchodu vyplývající; použití

pákového efektu významně zvyšuje rizikovost investorova portfolia; rizikem jsou pohyby v hodnotě nakoupených nebo prodaných (short) investičních nástrojů; jelikož použití pákového efektu automaticky zvyšuje velikost těchto pohybů, použití pákového efektu zvětšuje riziko;

- při obchodování s využitím úvěru nebo zápůjčky je investor povinen vždy splatit jistinu s úrokem, a to i v tom případě, že se hodnota jím nakoupených investičních nástrojů prudce sníží; velikost nákladů (úroku, poplatků ap.) při obchodování s využitím úvěru nebo zápůjčky je dána dvěma faktory: kolik si investor půjčí peněžních prostředků a na jak dlouho;
- pokud hodlá investor obchodovat s využitím úvěru nebo zápůjčky, měl by si vždy pečlivě prověřit a konzultovat veškerá rizika plynoucí z tohoto způsobu obchodování; v případě nejasností či problémů by měl investor jakékoliv záležitosti týkající se tohoto způsobu obchodování konzultovat s obchodníkem s cennými papíry nebo Zprostředkovatelem; není-li investor zcela srozuměn s principy obchodování na úvěr, neměl by tento způsob obchodování využít;

4.1.3. Hlavní způsoby omezení rizika:

- zadání pokynu stop-loss (zastav ztrátu), ve kterém investor stanoví tzv. stop cenu, při jejímž dosažení obchodník s cennými papíry uzavře pozici a ztráta investora se dále neprohlubuje;
- v případě „Margin call“ ze strany obchodníka s cennými papíry (i) okamžitý přístup investora k peněžním prostředkům, aby tyto mohly být poukázány obchodníkovi s cennými papíry na peněžní účet investora ve velmi krátké době, (ii) okamžitý přístup investora k investičním nástrojům, aby tyto mohly být převedeny obchodníkovi s cennými papíry na majetkový účet investora ve velmi krátké době;
- dosažitelnost investora obchodníkem s cennými papíry/Zprostředkovatelem prostřednictvím prostředků komunikace na dálku (telefon, fax, email).

4.2. Intra-day obchodování

Strategie tzv. intra-day obchodování s sebou nese zvýšená rizika. Intra-day obchodování je strategií, při níž investor nakupuje a prodává shodné investiční nástroje nebo jiná aktiva v průběhu jednoho nebo nejvýše několika málo obchodních dní. Investor tedy nakoupí v jeden den určité množství investičních nástrojů a ještě týž nebo následující den je opět prodá. Investor by si měl uvědomit následující skutečnosti a rizika spojená s touto strategií:

- poplatkové náklady na intra-day obchodování jsou vždy vysoké, a to i tehdy, jsou-li poplatky za jednotlivý obchod nízké; obchodování v průběhu dne je agresivní obchodní strategií s velkým množstvím provedených obchodů, přičemž investor platí poplatek za každý jednotlivý obchod; celkové výdaje za poplatky tedy mohou podstatně prohloubit ztrátu investora nebo významně snížit jeho zisk;
- za určitých okolností může být obtížné nebo nemožné investici v investičních nástrojích či cizích měnách převést zpět na hotovost v české měně nebo tato směna nemusí být možná rychle či za rozumnou cenu; taková situace může nastat, například pokud kapitálové trhy najednou rychle klesají, nebo když je obchodování zastaveno příslušnou dozorovou institucí (např. Českou národní bankou) v důsledku vzniku zásadních informací nebo neobvyklé aktivity na trhu; platí zásada, že čím je investiční nástroj volatilnější (čím častěji a výrazněji se mění jeho cena na trhu), tím větší pravděpodobnost, že při provádění transakce mohou nastat komplikace;
- investor může utrpět ztrátu v důsledku selhání obchodních systémů nebo příslušného komunikačního prostředku, který využívá pro podávání intra-day pokynů a sledování jejich provedení, sledování informací o trhu, a podobně.

4.2.1. Hlavní způsoby omezení rizika:

- zadání pokynu stop-loss (zastav ztrátu), ve kterém investor stanoví tzv. stop cenu, při jejímž dosažení obchodník s cennými papíry uzavře pozici a ztráta investora se dále neprohlubuje.

V Praze, dne 1.1.2014

SIGNAL TRADE s.r.o.